

BERITA GANDONG ABORU

Berita Gandong Aboru is een periodieke uitgave van Stichting Platform Gandong Aboru

Stichting Platform Gandong Aboru

Ingeschreven in de Kamer van Koophandel
onder nummer 41013057

Bestuur (in alfabetische volgorde)

Anis Nahumury
Fitz Usmany
Hanoch Nahumury
Henk Sluiman
Hermien Sluiman - Nahumury
Lephina Nahumury
Roy Uneputty
Tjaka Usmany

secretaris

voorzitter
penningmeester

Email: gandong.aboru@gmail.com

INHOUDSOPGAVE

VAN DE VOORZITTER
JEFFREY MAILAHOLLO
BAHASA BASUDARA
DI DAPOER
DJANO MALAWAU
MALUKU UNITED
VELE KLEINTJES MAKEN EEN GROTE
REDACTIONEEL

Lephina Nahumury
Fitz Usmany

Hermien Sluiman - Nahumury
Fitz Usmany

Roy Uneputty
Fitz Usmany

Om BGA te ontvangen stuurt u een email naar gandong-aboru+subscribe@googlegroups.com. Als bevestiging reageert u op de email die u dan ontvangt, of klik op de link in die email. Indien u zich af wilt melden: stuur een email naar gandong-aboru+unsubscribe@googlegroups.com

Foto: Fitz Usmany

VAN DE VOORZITTER

Hamonè beste lezers,

Het heeft even geduurd, maar hier is het dan: de tweede editie van de Berita Gandong Aboru „BGA” in 2023. Het is jammer dat uitgaven van BGA dit jaar door omstandigheden vertragingen hebben opgelopen. Het zal tevens de laatste uitgave voor het jaar 2023 zijn.

Dit jaar zijn twee bestuursleden gestopt bij PGA. Fien Sopacua - Uneputty heeft haar prioriteiten opnieuw moeten bijstellen. Het terugtrekken van haar PGA bestuursfunctie viel daar ook onder. Haar drive en inzet is altijd een positieve bijdrage geweest. Wij danken Fien hiervoor, en wensen haar voor nu en in de toekomst veel succes. Carel Usmany heeft besloten om met zijn eigen stichting Buro Pro-Kumpulan verder te gaan. Buro Pro-Kumpulan ondersteunt de puskemas (pusa kesehatan masyarakat, is medische post) op Aboru. Wij danken Carel voor de tijd die hij besteed heeft aan PGA, en wensen hem met zijn stichting een positieve voortgang ten gunste van Aboru.

December 2023, de laatste maand van dit jaar en de wereld is nog steeds in beroering. In de media horen, lezen en zien wij het nieuws en de voortgang over de diverse conflicten tussen landen in de wereld. De klimaatverandering wereldwijd is steeds meer duidelijk merkbaar in de leefwereld van mens, dier en natuur: orkanen, hevige wateroverlast, watersnood, extreem hoge temperaturen, droogte waardoor verbouwde producten niet konden worden geoogst. In de hoorn van Afrika heeft de uitzonderlijke droogte al vele slachtoffers geëist. In Indonesië zijn de sawavelden uitgedroogd, en was er geen rijst om te oogsten. Ook in Europa zijn de weersinvloeden merkbaar. Eén ding is zeker: de mens zal hard haar best moeten doen om de aarde en haar leefwereld zo goed mogelijk gezond te houden.

Ja beste lezers, hier in Nederland komt er verandering op landelijk bestuurlijk niveau. De Tweede Kamerverkiezingen zijn geweest, waarbij de PVV de grootste part is geworden. Het wachten is nu op de kabinetsformatie en de nieuwe premier. In de Verenigde Staten en in Indonesië zullen in 2024 presidentsverkiezingen gehouden worden. In Aboru is de nieuwe saniri (raad) gekozen. De raad bestaat uit negen personen, die uit de zes soa's worden gekozen en geïnstalleerd, met instemming van de bupati (gouverneur) van Maluku Tengah. Blijft nog de keuze van de nieuwe bapak raja Aboru. De laatste bapak raja, Marthin Sinay, kwam na de functioneringstermijn van vier jaar niet meer terug. De functie wordt tijdelijk, voor de duur van zes maanden, vervuld door Yohannis Sinay. De gemeenschap in Aboru krijgt in deze periode de tijd om een nieuwe kandidaat te kiezen. Laten wij hen een goede keuze in deze toewensen.

Beste lezers, neem rustig de tijd om deze nieuwsbrief door te nemen. Lees bijvoorbeeld de recepten die er in staan, en andere artikelen die jullie zeker ook interessant zullen vinden, zoals het artikel over Bahasa Basudara, de stage van de jonge aborunees Djano Malawau, en nog meer. Zoals ik eerder heb benoemd, kunnen jullie reacties en tips altijd aan de redactie kenbaar maken. Indien jullie zelf een artikel willen schrijven, laat het de redactie weten. Daarnaast is jullie aanmelding als vrijwilliger bij toekomstige PGA activiteiten altijd welkom.

Namens PGA wens ik jullie allemaal een goed en ontspannen leesplezier. Hopelijk hadden jullie een fijne kerstviering, maar hierbij een goede afsluiting van 2023 gewenst met een goede overgang naar- en start van het jaar 2024!

Amato!
Lephina Nahumury, voorzitter
Namens stichting Platform Gandong Aboru

JEFFREY MAILAHOLLO

Inleiding door Fitz Usmany: Toen ik november 2022 in Londen was, Jeffrey Mailahollo (gandong Booi) dit op Facebook zag, appte hij of er een mogelijkheid bestond om elkaar te ontmoeten. Helaas was ik kort in Londen, met een strakke agenda. September 2024 ontving ik een whatsapp dat Jeffrey dat weekend in Nederlad was, logerend bij zijn broer in Rotterdam. Of wij elkaar nu konden ontmoeten? Wat een gelegenheid. Natuurlijk! Ik had Jeffrey op mijn to do list staan, vanwege zijn activiteiten voor Bahasa Basudara! Wij ontmoetten elkaar in het hartje van Rotterdam, waar Jeffrey mij uitgebreid vertelde over Bahasa Basudara.

Bahasa Basudara is een in Engeland opgerichte instelling die in 2020 is begonnen. In de afgelopen drie jaar heeft het al veel bereikt. Tot nu hebben wij al zo een vierhonderd taalklassen gegeven: 95% engels; 3% nederlands, en voor het overige ook duits en indonesisch (specifiek aan nederlanders), alune en wemale (dit zijn talen die op Seram worden gesproken). Maar de nadruk ligt op het engels taalonderwijs voor de molukkers. Van de studenten is 95% moluks. Grootste voordelen: het is gratis en online, waardoor wij mensen op afgelegen plekken kunnen bereiken, zoals op de Kei-, Banda-, Aru-, en Damar eilanden.

Er is enorm veel enthousiasme voor de taalklassen, waaraan iedereen kan deelnemen. Studenten van UnPatti (red.: Pattimura Universiteit) die overzee willen gaan studeren, maar ook basisscholieren in Masohi, Seram. Vanwege het tijdsverschil is het handig dat Bahasa Basudara 190 leraren heeft, verspreid over de wereld. De tutors zitten in de Verenigde Staten, Australië, Indonesië en Europa. Nu is het niet zo dat er permanent 190 leraren beschikbaar zijn. Sommigen zijn standby, anderen geven les aan één klas en nemen dan een periode rust, terwijl er ook leraren zijn die inmiddels aan zes, zeven tot wel acht klassen les hebben gegeven.

Ook binnen de groep van leraren is er verschil in kennisniveau. Voor het lesgeven aan beginnende studenten van bijvoorbeeld basisscholen, geef ik de voorkeur aan lokale leraren die indonesisch spreken. Voor gevorderde studenten van UnPatti, die bezig zijn met afstuderen (Masters, PhD) heb ik liever mensen die de engelse taal zelf spreken, zoals mijn kinderen.

Ongeveer 100 van de 190 leraren komen uit Nederland. Dit zijn voornamelijk mensen met een molukse achtergrond. De leraren in Indonesië zijn overwegend molukkers die in het buitenland gestudeerd- of gewoond hebben, of engels gestudeerd hebben. Zij hebben over het algemeen een goede beheersing van de engelse taal. Het is handig om mensen te hebben die bilingual zijn; die beide talen (goed) spreken. Tevens werken wij samen met The British School in Jakarta, waarvan Indonesische studenten aan de jongere kinderen les geven. Daarnaast werken wij samen met IPMI, Jakarta (red.: Indonesian Institute for Management Development, een MBA opleiding).

De reden dat wij begonnen zijn met Bahasa Basudara is, omdat ik zag dat er jaarlijks honderden indonesische studenten gaan studeren in het Verenigd Koninkrijk. Maar molukse studenten? Misschien ééns in de vijf jaar. Hoe dat komt? Zij komen niet door het examen basis-engels heen. Er is in Indonesië een groot verschil in het onderwijs op Java en Sumatra, in vergelijking tot de vele andere eilanden. Met name op de Molukken zijn er niet overal leraren in alle vakken beschikbaar op ieder eiland. Dat veroorzaakt een enorme achterstand. Daarom hebben molukse studenten minder vermogen om te converseren, en zijn daardoor minder zelfverzekerd. De aanpak van Bahasa Basudara ziet inmiddels meetbare resultaten. Op dit moment hebben wij vijf tutors/studenten in Duitsland, twee in het Verenigd Koninkrijk, één in de Verenigde Staten, twee in New Zealand, één in Rusland, één in Noorwegen en één in Italië (waar ik recentelijk achter ben gekomen). Ik wil niet alle credits naar Bahasa Basudara trekken, want het zijn allen slimme mensen, maar Bahasa Basudara heeft alles in het werk gesteld om hen te accommoderen, en hen geholpen hun zelfvertrouwen te vergroten.

Vergeleken met nederlanders zijn molukkers daar meer ingetogen. Zij worden verlegen als zij de taal of woorden niet goed kennen. Wanneer ik les geef aan beginnende leerlingen, dan benadruk ik dat wanneer zij de woorden niet weten, zij het in het indonesisch mogen uitleggen, maar zij moeten beginnen met luisteren naar de woorden. Als het fout is, dan leg ik het uit. Zij moeten meer „schaamteloos” worden door gewoon te doen! In

Maluku hanteren veel opleidingen een strikt academische aanpak. Wanneer men fouten maakt, wordt dat afgestraft met lagere cijfers. Ik moet de studenten ervan overtuigen, dat het niet erg is om fouten te maken. Het belangrijkste is dat wij elkaar begrijpen, of het nu grammaticaal correct is of niet.

Probeer het gewoon!

Ons netwerk is waarschijnlijk dé reden dat ons taalonderwijs zo een vlucht genomen heeft in drie jaar tijd. Wij hebben vele goede mensen in Nederland, die Bahasa Basudara promoten en voor ons roadshows organiseren. Ook zijn er mensen voor ons bezig in Ambon, die erg goed zijn om lokale contacten op te bouwen, en scholen en universiteiten benaderen. Bahasa Basudara zit in het midden en coördineert.

door Nathalie en Richard Lalihattu (zie voetnoot *) en Ruben Manusama. Ik loop mee, zij regelen de posters die ik uitdeel, en wij allen dragen de

Zelf ben ik opgegroeid in Jakarta en heb daar nog steeds mijn vrienden, onder andere bij The British School en The World Bank. Samen deden wij in juni van dit jaar roadshows op universiteiten (op de Molukken en Java) en zijn vier christelijke- en islamitische universiteiten afgegaan. Tijdens de roadshows gaven wij bijvoorbeeld uitleg over het schrijven van een C.V., het maken van carrièrekeuzes, het houden van sollicitatiegesprekken, en wij benadrukten het belang van de engelse taal. Het is ook een soort mentorschap. Wij willen mensen bewust maken van hoe zij overkomen of hoe zij zich zouden kunnen gedragen. Helaas kunnen wij dat niet doen op een één-op-één basis, maar wij verwijzen hen naar een platform, dat door een vriend in Jakarta is gemaakt. Daarnaast geeft een andere vriend uitleg over het beheren van de persoonlijke financiën.

Momenteel ben ik op bezoek in Nederland voor de Dam tot Dam loop. Ik ben uitgenodigd

Bahasa Basudara t-shirts. Hiermee proberen wij naamsbekendheid te creëren en geld op te halen. Zij hebben al het werk gedaan, dus mijn aandeel is makkelijk.

Van wezenlijk belang voor organisaties zijn vrijwilligers. Zo hebben wij een ontwerper in Jakarta die onze website helemaal heeft opgezet. Vier of vijf van ons hebben daarop toegang gekregen, zodat wij eventueel kleine wijzigingen kunnen maken. De websitebouwer spreek ik elk half jaar. Daarnaast hebben wij een social mediateam, dat alles publiceert op LinkedIn, Instagram, Facebook, TikTok, YouTube, ... (noem maar op). Onze accountant, ook een vrijwilliger, zit hier in Den Haag, Die zorgt ervoor dat wij netjes aan de britse overheid financieel verantwoording kunnen afleggen.

Naast de Dam tot Dam loop zijn wij nu druk bezig om de merchandise uit te breiden. Wij zijn druk bezig met andere projecten, waarover ik op dit moment nog niet veel kan verklappen. Bahasa Basudara faciliteert en ondersteunt alle initiatieven die soortgelijks wil opzetten. Wij willen alles

delen. Iedereen die ons lesmateriaal of netwerk wil gebruiken, kan zich registreren als tutor op ons platform. Na registratie kan men achter de schermen de tutorpagina inzien, en het lesmateriaal van andere tutors bekijken.

Tot slot: In het verleden was het leren van andere talen (met name engels) een keuze, een luxe, want het hoefde niet per sé. Tegenwoordig is het spreken van engels een noodzaak om verder te komen. Het maakt niet uit wat voor baan je hebt. Op een gegeven moment kom je mensen tegen, waarmee je engels zal moeten spreken. Wij kunnen en willen daarbij helpen!

* Richard Lalihattu is betrokken bij AMI - Awareness Moluccan Identity - Molukse identiteit, cultuur en creatief talent

<https://awarenessmoluccanidentity.com/>

Met dank aan Jeffrey Mailahollo voor de leerzame, gezellige lunch, alsmede voor zijn tomeloze inzet voor studenten in het algemeen, de molukse studenten in het bijzonder.

BAHASA BASUDARA

<https://www.bahasabasudara.org/>

The Bahasa Basudara Core Group is a diverse group of passionate people with different backgrounds from Maluku, the Netherlands and the UK. Some started as tutors, others as students, but what brought us together was our main purpose - to help our people in Maluku and across Indonesia.

With our combined professional skills, knowledge and experience, we are able to cover many areas to keep Bahasa Basudara up and running.

MISSION

Emancipate our people especially in Maluku and Indonesia and give them valuable opportunities, unlimited resources, and equal chances to learn, study and work.

VISION

Provide the best online educational and social platform for our people especially in Maluku and Indonesia.
Or better said "Lain Bantu Lain"; where we can all learn from one another.

VALUES

Moluccan focus
Education & opportunity for all integrity & respect strong, sustainable & socially inclusive.

DI DAPOER

Verzorgd door Hermien Sluiman – Nahumury.

Daging pedis

Pittige, gestoofd vlees.

Ingrediënten:

- 500 gram magere runderlappen
- 4 grote uien
- 2 teentjes knoflook
- ½ trassi blok
- 2 verse lombok
- 1 theelepel kunir
- 2 schijfjes laos
- 1 stengel sereh
- 1 à 2 maggie blokjes
- 1 eetlepel asam djawa water
- 1½ liter water
- olie

Broodcake

Ingrediënten:

- oud brood of stokbrood
- 10 eetlepels suiker
- 2 zakjes vanillesuiker
- kaneel
- 1 ei
- 1 liter melk

Bereiding:

Het brood in stukjes snijden of breken, dan suiker vanillesuiker, kaneel , geklust ei en melk erbij doen. Dit een nacht in de koelkast laten intrekken. De volgende dag alles in een keukenmachine fijn malen. Vervolgens alles in een bakvorm doen en één uur in de oven op 175/200 °C.

Woordenlijst

Lombok	Spaanse pepers
kunir	koenjit, kurkuma
Laos	galangawortel
Sereh	citroengras
Asam djawa	tamarinde

DJANO MALAWAU

Inleiding door Fitz Usmany: Deze profielschets is anders gegaan dan de vorige edities. Tijdens een toevallige ontmoeting had PGA voorzitter Lephina Nahumury gesproken met Djano, die haar vertelde over zijn zes maanden stageperiode in Ambon. Dat vond Lephina bijzonder en interessant. Ik vertelde haar dat ik met Djano had afgesproken, hem te interviewen voor een eerstvolgende profiel in BGA. Of de voorzitter interesse had om het interview in Rotterdam bij te wonen? Zo geschiedde. De gestelde vragen komen dus van twee kanten. Toen Djano’s vader hoorde dat zijn zoon geportretteerd zou worden voor BGA, en dat er daarna gegeten zou worden, is ook hij naar Rotterdam gekomen.

Djano, om te beginnen: wie is jouw vader, wie is jouw moeder?

Ik ben de zoon van Jeffrey Malawau (opa Nelis en oma Magda) en Arlette van Campen (opa Ad en oma Annie), dus half moluks, half nederlandse. Geboren in Gouda, getogen in Moordrecht, basisschool in Moordrecht, HAVO in Gouda, nu student Hogeschool Rotterdam en sinds een half jaar ook woonachtig in Rotterdam. Qua opvoeding was het 50/50, moluks én nederlandse. Veel nederlandse vrienden, maar elke zondag zondagsschool in de molukse wijk, dus zo kreeg ik dat gevoel goed mee. Ik had nederlandse vrienden omdat wij niet in de molukse wijk woonden, maar ook omdat er weinig leeftijdsgenoten waren. Ik had twee molukse vrienden van mijn leeftijd, maar de rest van de zondagschool was of twee jaar ouder of twee jaar jonger, dus wij drieën vielen daar net tussenin.

Kan jij aangeven hoe jij jouw opvoeding ervaren hebt, omdat jij precies in het midden zit van de molukse- en nederlandse samenleving? Was jij daar bewust van? Heb jij daarbij stil gestaan?

Jazeker was ik mij daar bewust van. Van jongs af aan heb ik veel interesse gehad, wilde ik van alles weten over de familie, de geschiedenis en cultuur van de molukkers. Ik kan heel goed verbindingen leggen, wat ik mijns inziens van de molukse kant heb gekregen omdat die heel hecht is met familie et cetera. Dus niet alleen tussen molukkers en belanda’s maar ook bijvoorbeeld met de anti’s (red.: bijnaam voor de

antillianen); met iedereen heb ik een goede band. Ik kreeg omgangsvormen mee; hoe ik met anderen om moet gaan, manieren die ik bij iedereen kan gebruiken.

Omdat ook mijn nederlandse moeder geïntegreerd is in de molukse familie en samenleving, heb ik dat ook altijd van haar mee gekregen. Wij gingen altijd gedrieën naar familiefeesten en bijeenkomsten. Zoals ik dat zie en ervaar, is dat mijn moeder niet apart- maar er altijd middenin zit. Breder gezien ben ik in Ambon ook pela’s tegengekomen, waar ik ook geïnteresseerd in ben en enthousiast van werd. Met hen praten en omgaan, omdat ook dat mij met de paplepel is bijgebracht. Qua taal liep ik wel ver achter, maar daarom heb ik via school een taalcursus gedaan: bahasa indonesia, wat duidelijk verschilt van het moluks. Ik merkte dat ik er feeling voor heb. Het was puur toeval dat ik een keuzevak moest nemen, waar toevallig bahasa indonesia tussen stond, precies een half jaar voordat ik vertrok. Het kwam echt mooi uit! Het grappige was, dat toen ik weer in Nederland terugkwam ik moeite moest doen om weer lidwoorden te gebruiken, omdat ik die vergat.

Laten wij het nu over jouw opleiding en stage hebben. Hoe is dat tot stand gekomen?

Ik studeer commerciële economie, global marketing en sales. In het derde jaar worden wij geacht stage te lopen, waarbij erop aangedrongen werd om dat in het buitenland te doen. Direct zei ik „Ambon!” Aanvankelijk, lichtelijk grappig bedoeld en om stoer te doen. Maar toen ik googelde kwam ik erachter dat er stageplekken in Ambon zijn, gericht op MBO studenten die daar sportlessen geven aan kinderen en scholieren. Ik heb gemaild en aangegeven dat ik marketing studeer; of zij mij iets konden bieden. Zo is het tot stand gekomen, en begon het balletje te rollen. Zonder dat ik er echt bij nadacht zat ik al midden in het proces van voorbereiden en regelen. Het is allemaal snel gegaan. Met het stagebedrijf, Maluku United (een stichting), is een opdracht samengesteld. Het begon dan wel als stoerdoenerij, maar op een gegeven moment realiseerde ik mij dat dit de kans was om een half jaar op de Molukken te kunnen wonen. Wanneer zou ik dat weer mee kunnen maken?

Bij vertrek was mijn taalvaardigheid vrij laag, maar al doende leert men. Het is bizar om te zien hoe ver je komt met de basis. Alleen met familie kwam ik soms wat tekort, omdat je met hen diepere, intensievere gesprekken voert, maar met google translate kom je ook een eind.

De MBO studenten gaven de lessen. Zij kwamen heel ver met handen en voetenwerk, of alles uit te leggen door het voor te doen. Daarnaast hadden wij een begeleider (moluks/nederlands) die veel vertaalde. Ik maakte marketing video’s, die speciaal gericht waren om toekomstige stagiairs te werven. De andere studenten waren allemaal nederlandse. Het stagebedrijf had een presentatie gegeven bij een MBO in Arnhem. Daar kregen zij veel aanmeldingen van. Velen van hen kenden elkaar en waren

als groep aanwezig. Ik trok redelijk samen met hen op, omdat wij dagelijks scholen bezochten. Er was ook een moluks/nederlands meisje waarmee ik meer connectie had, waar ik uiteindelijk in mijn vrije tijd mee optrok. Daar merkte ik het verschil: wij wilden iets meer zelf het avontuur aangaan in onze vrije tijd, terwijl de nederlandse stagiaires meer afhankelijk waren van de stagebegeleider, met wie zij op pad gingen.

Hoe vonden jouw nederlandse mede-stagiaires het?

Er was wel degelijk een cultuurschok. Zeker qua levensomstandigheden. Wij hadden naar mijn mening een redelijk mooi huis, maar zelfs dat vonden zij al heftig. Ik vond het luxe, maar zij hadden bijvoorbeeld moeite met het water, dat niet altijd uit de kraan kwam. Uit één kraan kwam altijd water, maar soms was het op. Zelf heb ik wel eens gedoucht met een 7-Up fles waarmee ik water haalde. Dat vonden zij niet prettig, ook gezien de hygiëne. Maar ik vind het zeker stoer van hen, dat zij het gedaan hebben! Alleen met het moluks meisje heb ik nog contact.

Op papier is de stage voor vijf dagen per week, maar in praktijk had ik veel vrije tijd. Veel op pad gegaan in Ambon en in de weekenden familie bezoeken. Ik heb een week in Suli geslapen, bij familie Matatula (van een vriend uit Moordrecht). Voor de stage nog een week naar Saparua geweest. Ook ben ik met papa en mama naar Seram geweest, waar wij ontzettend veel gereisd hebben omdat het eiland zo groot is. Veel gezien!

Was dit de eerste keer dat jij op de Molukken kwam?

Nee, de tweede keer, maar de eerste keer was ik te jong. Ik herinner mij wel wat, maar alles werd geregeld. Ik werd aan de hand meegenomen. De tweede keer was echt een gevoel van thuiskomen! Een gevoel van de aanvang van een avontuur, waar ik klaar voor was. Ik zou nu het echte leven op de Molukken ervaren. Dit was geen vakantie; ik heb daar echt geleefd. Een onvergetelijke ervaring. Het leven is daar puur. Terug in Nederland merkte ik hoe gehaast het hier is. Dan besef je pas hoeveel rust je daar hebt. Daar heb ik telefoon en televisie niet gemist. Dat heb je eigenlijk niet echt nodig.

Hoe zat het met het ontmoeten van familie?

Na aankomst ben ik eerst naar het huis gegaan waar ik zes maanden gewoond heb, bij een familie Lewerissa in Karpan (red.: Karang Panjang). De volgende dag werd ik daar bezocht door de familie. Heb aangegeven dat ik de eerste week nodig had om mij te settelen, omdat ik veel moest regelen en moest kennismaken en afstemmen met de andere stagiaires. Later heb ik de speedboot genomen naar Wassu en Aboru, en daar geslapen. Halverwege mijn stage kwamen papa en mama langs, en zijn wij weer naar Wassu en Aboru geweest. Opa Nelis was in Wassu opgegroeid (red.: opgevoed door zijn tante Dinah Timisela-Usmany) nadat zijn ouders waren overleden. Vandaar de hechte contacten met Wassu.

Hoe was jouw ervaring met de speedboot over de Bandazee?

Dat was wel een ervaring! Echt het mooiste. Spannend hoor! De motor die diverse malen uitviel. Zo mooi, als je aankomt, langs Oma vaart en dan zie je Wassu in beeld komen.

Indien er andere molukse jongeren zijn die dit willen gaan doen, wat zou jij hen aanraden?

Is een moeilijke vraag, maar het eerste wat in mij opkomt is dat je het gewoon moet doen. Maar het verschilt natuurlijk van persoon tot persoon: of je het aandurft of aankunt. Maar ik raad het ten eerste aan! Je merkt snel genoeg dat je het wel overleeft. Ik ben gegaan zonder dat ik de taal goed sprak. Via whatsapp had ik nauw contact met bepaalde familieleden, maar ik heb alles gezien en alles gedaan wat ik wilde. Ik had een lijstje met plaatsen die ik wilde bezoeken of dingen die ik wilde bekijken, maar ook alleen met Grab (een soort lokale Uber) ben ik overal geweest. Maar ook kan je op straat zwaaien en iemand aanhouden. Dan word je ook overal gebracht. Ook met het oversteken van een straat in Ambon had ik geen moeite. Ik had al snel door dat het een kwestie van „gewoon doorlopen” is.

Zou jij eventueel een presentatie willen geven over jouw stage?

Daar sta ik zeker voor open! Is dat voor een presentatie inclusief gesprek? Er zijn veel molukkers van gemengd bloed (half nederlands of indisch). Met name voor hen kunnen mijn ervaringen interessant zijn, omdat ik moluks/nederlands ben, nederlands opgevoed, met een hoge mate van interesse voor de molukse kant. Misschien kan het gecombineerd worden met anderen die initiatieven ondernemen? Zo kwam ik in Ambon Jamie Schaduw (red.: gandong Kariu) tegen van Totaal Moluks. Dat is een initiatief dat gefocust is op taal, inclusief de bahasa tanah (red.: de oertaal van de molukkers).

Beschrijf eens hoe jouw leven er nu uit ziet? Wat zijn jouw pieken en doelen?

Dat is een combinatie van zaken. Het gaat goed op school. Ik zit in mijn laatste jaar, ga in februari afstuderen, en dan op zoek naar een leuke baan. Maluku was zeker een piek. Na thuiskomst heb ik één nacht bij papa en mama geslapen, en daarna ben ik in Rotterdam gaan wonen. Ik denk niet dat mijn studie geheel in lijn ligt met mijn toekomstbeeld. Maar het is een brede studie, waarmee ik veel kanten op kan. Op dit moment ben ik zeer geïnteresseerd in beleidsniveau, teammanagement en teamontwikkeling. Zitten mensen op het werk op de juiste plek? Hoe kunnen wij werknemers blijer maken? Maar op dit moment heb ik nog geen idee.

Hoe was het voor papa Jeffrey en mama Arlette, dat jullie zoon een half jaar weg is gegaan naar de Molukken?

Jeffrey: Voor wat mij betreft, had ik het wel verwacht. Mocht de mogelijkheid zich voordoen, dat het iets voor Djano zou zijn. Zoals hij zei, het is een *once in a lifetime* ervaring om daar meteen een half jaar te kunnen zitten. *No place better than Maluku!* Het was voor mij een bevestiging. Dat is Djano! Hij heeft het er nooit openlijk of constant over gehad, maar op het moment dat hij het zei, was het iets dat in hem zat wat naar buiten kwam. Hoe kan ik dat het beste omschrijven? Het was eigenlijk als een soort belijdenis. Het was een pure statement dat uit het niets naar voren kwam, maar ik wist dat het eens zou gebeuren. Voor mij dus geen verrassing, maar voor Aletta was het wel even spannend. „Zou jij het wel doen?” maar natuurlijk gunden wij beiden het hem, en zeiden „Ga ervoor!”.

Djano voegt hieraan toe: De interesse heb ik altijd al getoond. Ik zei tegen mijzelf, ik ga er heen! Het was inderdaad een soort bevestiging. Eigenlijk ging ik mijzelf achterna ...

Wat een mooie afsluitende woorden van Djano!

Djano, hartelijk dank voor jouw tijd en inspirerend verhaal met bijbehorende foto’s!
Ook vader Jeffrey dank voor jouw gezellige aanwezigheid en input.

Orang alifuru Huaulu, Seram

Hierna bespraken wij een varia aan algemene zaken. Over adat, families en familiegeschiedenis et cetera. Om de namiddag in molukse stijl af te sluiten zijn wij gezamenlijk uit eten geweest.

MALUKU UNITED

<https://www.maluku-united.com/>

Samen betrokken zijn bij topsport, educatie en vastgoed op de Molukken

Ons team werkt sinds 2014 aan ondersteuning van zorg-, welzijns- en onderwijsinstellingen in verschillende dorpen en steden op de Molukken. Met dagelijkse sport- en beweegactiviteiten voor ouderen en kinderen kunnen we voorlichting geven over voeding, milieu, bewegen en meer.

Doordat we het eerste multifunctionele commerciële sportcomplex in Indonesië (gevestigd te Ambon) gaan bouwen, geven we de jeugd meer kans zich te ontwikkelen op het gebied van sport, gezondheid en educatie. Dit vastgoedproject biedt voor investeerders ook kansen in vastgoed met hoge rendementen.

<https://www.youtube.com/watch?v=tbeBIgwQnKs>

VELE KLEINTJES MAKEN EEN GROTE

Beste lezers,

Als penningmeester doet het mij deugd u te kunnen melden dat donaties inmiddels binnen komen. Het financieel fundament, op basis waarvan PGA activiteiten kan ontplooiën.

PGA kunt u ondersteunen door een periodieke betaling van € 2,50 per maand aan te maken ten gunste van Stichting Platform Gandong Aboru, bankrekening: NL69INGB0006990635, onder vermelding van “Donatie PGA”. Meer is natuurlijk altijd welkom!

Nota bene: Mocht u overmaken voor iemand anders (uw anak, cucu?), vermeldt dan alstublieft ook de naam van degene waarvoor u overmaakt.

Help PGA helpen door financieel bij te dragen! Als penningmeester zal ik periodiek verslag uitbrengen, maar u kunt tussentijds altijd contact opnemen met mij voor vragen of opmerkingen.

Roy Uneputty, penningmeester
Namens stichting Platform Gandong Aboru

REDACTIONEEL

Hamonè BGA lezers,

Op de drempel van 2023 hierbij de laatste Berita Gandong Aboru. Het heeft mij wat moeite gekost om het dit jaar nog bij- en voor elkaar te krijgen. Ik werk voor een financiële instelling, waar non stop wijzigingen (reorganisaties) gaande zijn. Minder collega’s, meer werk, aangepaste werkprocedures, streven naar meer efficiency in mijn eigen portfolio en binnen mijn team. Het moet uit de lengte of uit de breedte komen. Helaas meer energie in mijn werk, betekent minder energie (tijd) voor privé zaken.

In het afgelopen jaar heb ik wederom voor PGA interessante mensen mogen ontmoeten en interviewen. Zulke interviews zijn echt heel leuk om te doen, zeker als dat gecombineerd wordt met eten (zie foto).

Helaas vergt het uitwerken van de bandopnames, het omzetten naar mooie, leesbare teksten een veelvoud van de tijd van het interview zelf. Daarna worden alle teksten gelezen door anderen, om de grammatica en stijlfouten eruit te halen die de schrijver zelf niet meer ziet (leesblind). Als finale moeten foto’s en lay-out bewerkt worden en uiteindelijk omgezet naar een PDF formaat.

Het terugluisteren van de bandopnames brengt mij altijd terug naar de dag, het moment zelf. Soms verbaast het mij hoeveel er verteld is door de geïnterviewde, wat ik door de geconcentreerdheid (als interviewer) vergeten was. Regelmatig glimlach ik als ik bepaalde zinnen terug hoor, omdat ik het moment zelf dan terugzie. Ik hoop dat het goed overkwam? Hoor graag wat jullie vinden van beide interviews?

Ik benijd gandong Jeffrey Mailahollo wanneer hij vertelt over de organisatie, de vele mensen, achter Bahasa Basudara. “De vrijwilliger is de kurk waarop een vereniging (of stichting) drijft” is een slogan die ik jaren geleden meekreeg. Als tiener ben ik begonnen als redactielid, jeugdtrainer, scheidsrechter en zat in diverse commissies van een sportvereniging. Als jong volwassene ben ik medeoprichter, bestuurslid en redacteur geweest van een internationale kattenvereniging. Alles heb ik met veel enthousiasme gedaan en met ontzettend veel energie.

Het enthousiasme voor PGA heb ik nog steeds, maar de energie en tijd ontbreekt geregeld. Ik zou wel meer willen, maar grenzen worden geraakt. Nu heb ik ontzettend veel plannen en ideeën, waar ik niet aan toekom om deze uit te werken. Wanneer ik mensen spreek over artikels en profielen in BGA, dan is iedereen uiterst positief. De geportretteerde aborunezen vindt men interessant of inspirerend. Nu is PGA al jaren op zoek naar jonge

aborunezen of aanverwanten, die de verhalen en boodschappen willen helpen verzamelen, te verspreiden of te bewaren voor latere generaties. Ben jij dat, of weet jij iemand? Wie, waar zijn de mensen met aspiraties om interviews te doen met interessante aborunezen voor BGA? Misschien kennen jullie aborunezen die het waard zijn om geïnterviewd te worden? Laat het ons weten!

Het is 31 december 2023 12:48 uur wanneer ik dit schrijf, alvorens ik BGA # 8 in elkaar ga puzzelen. Dat is het creatieve- en daardoor voor mij het leuke gedeelte van het werk!

Heel Nederland is zich nu aan het voorbereiden op de jaarwisseling. Oliebollen en champagne kopen, misschien naar een eindejaarsfeest? Wanneer de meesten dit lezen, dan is het hoogstwaarschijnlijk al 2024. Een zalig uiteinde en gelukkig nieuwjaar toegewenst!

Amato!
Fitz Usmany, redacteur
Namens stichting Platform Gandong Aboru

